TRANSPARENCY INTERNATIONAL – BULGARIA
Sofia 1000, 22, Alexander Stamboliysky Blvd., ent. A, floor 2
phone: 02 986 77 13, 02 986 79 20
e-mail: mbox@transparency.bg
www.transparency.bg

Transparency International – Bulgaria is an organization in special consultative status with ECOSOC since 2023

България излезе от „сивия списък "на FATF: важна стъпка за страната, но не и край на реформите

Асоциация „Прозрачност без граници" и Бизнес интегрити клуб приветстват излизането на България от Списъка на държавите под засилен мониторинг на Специализираната група за финансови действия след близо три години последователни застъпнически усилия и институционален диалог

На 30 октомври 2026 г. Групата за финансови действия (Financial Action Task Force – FATF) официално извади България от списъка на юрисдикциите под засилено наблюдение, известен като „сивия списък". Решението беше взето на пленарното заседание на FATF в Париж след положителна оценка на изпълнението на националния план за действие и проверка на място за потвърждаване на постигнатия напредък.

Асоциация „Прозрачност без граници" и Бизнес интегрити клуб приветстват решението като важна стъпка към укрепване на международното доверие в България и подобряване на инвестиционната и бизнес средата. Същевременно подчертават, че излизането от списъка не означава преодоляване на всички системни слабости в противодействието на изпирането на пари, корупцията и организираната престъпност.

Значение за българския бизнес

Присъствието на България в „сивия списък" имаше последици не само за международната репутация на страната, но и за стопанската дейност. То беше свързано с повишена оценка на риска от страна на международни финансови институции, допълнителни проверки, административна тежест и затруднения при определени трансгранични финансови операции.

Излизането от списъка създава предпоставки за намаляване на тези затруднения, улесняване на международните финансови отношения и подобряване на инвестиционния климат. Реалните ползи обаче ще зависят от устойчивото прилагане на реформите и оценките на международните финансови институции и инвеститори.

Следващото предизвикателство: устойчивост на реформите и ефективно прилагане

Изваждането на България от „сивия списък" е признание за постигнатия напредък, но не отменя необходимостта от последователни действия за укрепване на

TRANSPARENCY INTERNATIONAL – BULGARIA
Sofia 1000, 22, Alexander Stamboliysky Blvd., ent. A, floor 2
phone: 02 986 77 13, 02 986 79 20
e-mail: mbox@transparency.bg
www.transparency.bg

Transparency International – Bulgaria is an organization in special consultative status with ECOSOC since 2023

върховенството на правото, ограничаване на корупционните рискове и повишаване на ефективността на институциите.

Приоритетите на Бизнес интегрити клуба следващия етап следва да включват застъпничество за:

- ефективно и последователно прилагане на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма;
- устойчиви резултати при разследването и наказателното преследване на финансови престъпления и корупция;
- надеждна информация за действителната собственост и ефективен, основан на риска надзор;
- укрепване на институционалния капацитет, координацията и отчетността;
- правна сигурност, предвидима регулаторна среда и пропорционални изисквания към добросъвестния бизнес.

Истинският успех ще се измерва не само с излизането от списъка на юрисдикциите под засилен мониторинг, а с устойчивото ограничаване на финансовите злоупотреби, ефективността на институциите и възстановяването на доверието на гражданите, бизнеса и международните партньори.

Три години под засилено наблюдение

България беше включена в „сивия списък“ на FATF през октомври 2023 г. поради установени стратегически недостатъци в националната система за противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Включването постави страната под засилено международно наблюдение и наложи изпълнението на конкретен план за действие, насочен към подобряване на институционалния надзор, финансовото разузнаване, прозрачността на действителната собственост и ефективността на разследванията на финансови престъпления.

През юни 2026 г. FATF отчете съществен напредък в изпълнението на плана за действие и одобри проверка на място за оценка на устойчивостта на предприетите мерки. На 30 октомври 2026 г. организацията потвърди, че България е изпълнила необходимите ангажименти и вече не подлежи на засилено наблюдение.

Сред отчетените подобрения са прилагането на основан на риска надзор, повишаването на надеждността на информацията за действителните собственици, укрепването на финансовото разузнаване и напредъкът при разследването и наказателното преследване на изпирането на пари, включително във връзка с корупция по високите етажи на властта и организирана престъпност.

FATF подчертава необходимостта България да продължи сътрудничеството си с MONEYVAL към Съвета на Европа за гарантиране на устойчивостта на постигнатите резултати.

Три години последователни усилия на Асоциация „Прозрачност без граници“ и Бизнес интегрити клуб

От началото на 2024 г. Асоциация „Прозрачност без граници“, включително в качеството си на секретариат на Бизнес интегрити клуб, последователно поставя излизането на България от „сивия списък“ на FATF сред приоритетните въпроси в диалога между бизнеса и публичните институции.

През този период Бизнес интегрити клубът поддържа темата в комуникацията си с шест последователни правителства – три редовни и три служебни, ръководени от Николай Денков, Димитър Главчев (два служебни кабинета), Росен Желязков, Андрей Гюров и Румен Радев.

Независимо от политическите промени настоявахме за последователно изпълнение на международните ангажименти на България, ефективна междуинституционална координация и ускоряване на необходимите реформи. Тези приоритети са отстоявани чрез официална кореспонденция, публични призиви, срещи с представители на изпълнителната власт и дискусии с бизнес организациите.

Темата за поставянето на България под засилено наблюдение е обсъдена за първи път на заседание на Бизнес интегрити клуба през март 2024 г. Напредъкът по изпълнението на националния план за действие впоследствие е проследяван и обсъждан на всички срещи през 2025 и 2026 г. Така въпросът остава трайно в дневния ред на бизнес общността.

Важен етап в застъпническата дейност е инициативата на Бизнес интегрити клуба в партньорство с Американската търговска камара в България и с Българо-швейцарската търговска камара в периода май–юни 2024 г. След официално писмо от 29 май, на 11 юни 2024 г. представители на трите организации провеждат среща със служебния заместник министър-председател и министър на финансите Людмила Петкова и представители на Държавна агенция „Национална сигурност“.

В рамките на срещата са обсъдени изпълнението на ангажиментите към FATF и MONEYVAL, предприетите законодателни и институционални мерки и възможностите за по-тясно сътрудничество между държавата, бизнеса и гражданското общество.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL – BULGARIA
Sofia 1000, 22, Alexander Stamboliysky Blvd., ent. A, floor 2
phone: 02 986 77 13, 02 986 79 20
e-mail: mbox@transparency.bg
www.transparency.bg

Transparency International – Bulgaria is an organization in special consultative status with ECOSOC since 2023

С последващо писмо от 19 юни 2024 г. до служебния министър-председател Димитър Главчев и министъра на финансите Людмила Петкова организациите заявяват подкрепа за реформите и готовността си за участие в тяхното разработване и прилагане. Особен акцент е поставен върху своевременното информиране на заинтересованите страни, прилагането на основан на риска подход и избягването на непропорционална административна тежест за добросъвестния бизнес.

Продължаване на институционалния диалог през 2026 г.

През 2026 г., в заключителния етап от изпълнението на плана за действие, секретариата на Бизнес интегрити клуба продължи активния диалог с институциите.

Въпросът за напредъка на България и приключването на процедурата по засилено наблюдение е поставен в официална кореспонденция до министър-председателя и министъра на финансите.

В периода юни-септември 2026 г. темата е обсъдена и на срещи на представители на Асоциация "Прозрачност без граници" с министъра на правосъдието и министъра на външните работи. Акцент е поставен върху изпълнението на международните ангажименти, междуинституционалната координация и значението на решението за международната репутация и инвестиционния климат на страната.

На заседанието на Бизнес интегрити клуб от 4 ноември 2026 г. организациите обсъдиха новината за изваждането на България от „сивия списък" на FATF. Така темата, поставена за първи път през март 2024 г., преминава през последователно наблюдение на напредъка, институционален диалог и застъпнически инициативи до отчитането на положителния резултат.

Бизнес интегрити клубът ще продължи да насърчава институционалния диалог и политики, които съчетават ефективното противодействие на финансовите престъпления с прозрачност, правна сигурност и конкурентоспособна бизнес среда.